

Figuur 116 Gebit (blijvend), tandformule hebben geen hoektanden.

Onze runderen hebben zelfs geen bovengebitt (of enkel kiezen). Ze trekken het gras af met tong en ondertanden.

De tandformule wordt gebruikt om de samenstelling van een gebitt te omschrijven. Het is van het type I|C|P|M, waarbij I het aantal snijtanden (Incisivi) is in een gebittkwadrant, C het aantal hoektanden (Canini), en voor de kiezen: P het aantal Premolaren en M het aantal Molaren.

Mensen (en varkens) zijn omnivoor of alleseters. Het vee dat we houden is herbivoor of planteneeter, meer bepaald grazer, en heeft daarvoor ook een aangepast gebitt. (Ze hebben ook een lang verteringsstelsel, er zijn herkauwers bij, en de koe heeft zelfs 4 magen.) Ons vee heeft 4 snijtanden (2 onder, 2 boven) en stevige, ruwe kiezen om groen te malen. Ze

♪ Kieskeurig: tand in goede staat. Erno Sourbron

14.5.7.1 Een gekregen paard mag je niet in de bek kijken

Een volwassen paardengebitt heeft 36 (merrie) tot 40 (hengst) tanden.

Paardentanden blijven doorgroeien, en blijven dus even lang omdat groei en slijtage elkaar in evenwicht houden.

De verschillende tanden en kiezen komen op verschillende leeftijden, het melkgebitt wisselt in fases, en de tanden raken 'gevuuld'. Pas op een leeftijd van 10, 11 jaar verandert er nog weinig aan het paardengebitt.

Een veulen van een jaar heeft alle tanden en kiezen, maar de drie molaren ontbreken. Veulentanden zijn in tegenstelling tot volwassen tanden witter, hebben een schopvorm en nog geen duidelijke groeven aan de lipvlakte van de tand.

Een pas doorgebroken snijtand heeft in de kroon een holte (het infundibulum of de kroonholte). Die verdwijnt langzaam door slijtage. Dan noemt men de tand "gevuuld".

Als alle tanden gevuld zijn heet het paard "aftands" . Je ziet dan het tandsterretje, het door sleet zichtbare geworden deel van de wortelholte.

Voeding en afwijkingen kunnen de schatting bemoeilijken. Alleen de hengst heeft haak- of hoektanden. Ieder kwadrant heeft 3 snijtanden, (1 hoektand bij de hengst), 4 premolaren en 3 molaren.

♪ Hij was 20 jaar bij ons in dienst. Toen hij ons bedrijf verliet, waren we zeer tevreden.

Tabel voor leeftijdsschatting volgens gebit bij het paard (M=molaar, P= premolaar)
 Vanaf het midden noemen we de snijtanden binnentand, middentand en buitentand.

Snijtanden ☞	Leeftijd	Aanvullende kenmerken
Binnen-veulentanden breken door	0-8 dagen	Melkkiezen reeds aanwezig
Midden-veulentanden	1 maand	breken door
Buiten-veulentanden	6 maanden	breken door
Opvullen van veulentanden	10-24 mnden	
Binnen veulentanden vallen uit	2,5 jaar	P2 gewisseld, M2 aanwezig
Binnentanden doorgegroeid	3 jaar	P3 gewisseld
Midden-veulentanden vallen uit	3,5 jaar	
Middentanden doorgegroeid	4 jaar	P4 gewisseld, M3 aanwezig
Buiten-veulentanden vallen uit	4,5 jaar	Haaktanden breken door
Buitentanden doorgegroeid	5 jaar	
Binnentanden gevuld	6 jaar	
Middentanden gevuld	7 jaar	“Tandsterretje” verschijnt
Buitentanden gevuld	8 jaar	
Boven-binnentanden gevuld	9 jaar	Tanden langzaam driehoekiger
Boven-middentanden gevuld	10 jaar	'Haak' aan boven-buitentand, groeve
Boven-buitentanden gevuld	11 jaar	Galvayne groef zichtbaar
Binnentand kroonholte weg	13 jaar	
Middentand kroonholte weg	14 jaar	
Buitentand kroonholte weg	15 jaar	Snijtanden steeds rond

♩ *Er zijn veel te veel ten onrechte niet-miskende kunstenaars. Gaby Vanden Berghe*